Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

33 532 Nationalisatie SNS REAAL

Nr. 40

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 maart 2015

In deze brief treft u de beantwoording van de schriftelijke vragen die de leden van de vaste Commissie voor Financiën mij op 26 februari jl. hebben voorgelegd[1] naar aanleiding van mijn brief van 16 februari jl. inzake de voorwaardelijke verkoop van REAAL (de Kamerbrief).[2] De beantwoording van de vragen is zo veel als mogelijk geclusterd naar onderwerp, waarbij indien mogelijk vragen van gelijke strekking tezamen zijn beantwoord.

Financiële positie verzekeringsgroep REAAL

De leden van de PvdA-fractie willen graag weten of de solvabiliteitsratio ten opzichte van 2014Q3 verder is verslechterd, of de solvabiliteit sindsdien met grofweg een miljard is gedaald, en wat de verwachte ontwikkeling van de solvabiliteit is in de komende maanden.

De solvabiliteitspositie van verzekeringsgroep REAAL is in het vierde kwartaal van 2014 verslechterd van 156% naar 136% volgens de huidige eisen in de Wet op het financieel toezicht (Wft) (Solvency I). Het gaat dan ongeveer om € 300 mln. De solvabiliteit is dus niet met € 1 mld. afgenomen sinds 2014Q3.
Voor zover de leden van de PvdA-fractie met de daling van grofweg € 1 mld. doelen op de kapitaalinjectie van Anbang, kan het volgende worden opgemerkt.[3] Met een kapitaalinjectie van € 770 mln. tot € 1 mld. zal verzekeringsgroep REAAL een Solvency II-ratio hebben van 140% tot 150%. Met een dergelijke Solvency II-ratio zou de verzekeringsgroep weer met een zodanig risicoprofiel (bijvoorbeeld t.a.v. de beleggingsportefeuille) kunnen opereren dat de verzekeringsgroep weer structureel positieve resultaten zou kunnen behalen. Hierbij zij opgemerkt dat de

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[2] Kamerstuk 33 532, nr. 39.
[3] De Nederlandsche Bank (DNB) zal in het kader van de beoordeling van de aanvraag van de verklaring van geen bezwaar (vvgb) de versterking van de solvabiliteitspositie betrekken.

kst-33532-40
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

Solvency II-solvabiliteitseisen voor alle verzekeraars zwaarder zijn dan de huidige solvabiliteitseisen onder de Wft (Solvency I).
De ontwikkeling van de solvabiliteit van verzekeringsgroep REAAL is afhankelijk van de winstgevendheid van levensverzekeraar SRLEV, REAAL schadeverzekeraar, Actiam en Proteq (de grootste dochters van REAAL NV). De winstgevendheid is in algemene zin afhankelijk van kostenbeheersing, beleggingsrendement i.c.m. beheersing van beleggingsrisico's (met name het renterisico) en verzekeringstechnisch rendement (denk hierbij aan sterfte, invaliditeit, en schade (stormschade e.d.)).

De leden van de PvdA-fractie willen graag weten of, gelet op de verwachte ontwikkeling, de solvabiliteit na herkapitalisatie straks in alle gevallen voldoende is gekapitaliseerd, zodat de belangen van de polishouder zijn geborgd.

Door de voorgenomen herkapitalisatie door Anbang zal verzekeringsgroep REAAL er qua solvabiliteit weer beter voorstaan en een langetermijnperspectief krijgen, hetgeen in het belang van de polishouders is. Daarbij dient wel te worden opgemerkt dat het voldoen aan de solvabiliteitseisen als zodanig nooit een 100% garantie is dat de belangen van de polishouders van een verzekeraar op de lange termijn volledig geborgd zijn. Er kunnen namelijk altijd gebeurtenissen plaatsvinden waardoor een verzekeraar onder de solvabiliteitseisen zakt. Dit geldt voor alle verzekeraars in Nederland. Het is dan aan de verzekeraar om zijn solvabiliteitspositie te verbeteren in overleg met de toezichthouder om de belangen van de polishouders te borgen.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af welke stappen worden gezet als de solvabiliteitsratio ook de komende periode blijft dalen; hoe worden de belangen van de 6 miljoen verzekerden dan geborgd? En hoe verhoudt de herkapitalisatie tot 140–150 procent zich tot de interne doelstelling van 175 procent voor REAAL?

Voorop zij gesteld dat Anbang voornemens is bij de aankoop van REAAL de solvabiliteit te versterken tot 140% – 150% onder Solvency II, het toezichtkader dat per 1 januari 2016 van kracht wordt. De uiteindelijke kapitaalinjectie en doelratio onder Solvency II is onderdeel van de beoordeling door DNB van de aanvraag van een verklaring van geen bezwaar (vvgb) door Anbang.
Daarnaast geldt dat de verzekeringsdochters van REAAL NV onder het prudentiële verzekeringstoezicht van De Nederlandsche Bank (DNB) staan. Deze verzekeraars zullen daarom aan de huidige solvabiliteitseisen uit de Wft moeten voldoen (Solvency I). De interne doelstelling die REAAL hanteert, waar de PvdA-fractie naar verwijst, ziet op de Wft/Solvency I-eisen. Ratio's onder het Wft/Solvency I-regime en het zwaardere, meer risicogeoriënteerde kader van Solvency II zijn niet één op één vergelijkbaar.[4] Om de belangen van de polishouders in de tussentijd voldoende te waarborgen heeft REAAL het rente- en beleggingsrisico reeds sterk verlaagd.

De leden van de PvdA-fractie wensen een nadere toelichting hoe de herkapitalisatie tot 140–150% Solvency II zich verhoudt tot de Solvency I-ratio zoals gegeven in de annex bij de Kamerbrief van 16 februari 2015 en vragen daarbij een overzicht van de ontwikkeling van de solvabiliteitsratio volgens Solvency II sinds 2014.

---

[4] Hierbij is op te merken dat zowel de omvang van de aanwezige solvabiliteit als de vereiste solvabiliteit onder Solvency II in nominale termen groter zijn dan onder de huidige Wft-eisen. In die zin zijn de getallen onvergelijkbaar, zowel de noemer als de teller worden namelijk op verschillende manieren vastgesteld.

Het nieuwe, risicogeoriënteerde Solvency II-regime zal per 1 januari 2016 van kracht worden. Dit betekent dat verzekeraars met ingang van boekjaar 2016 verplicht worden om hun solvabiliteitsposities publiekelijk te rapporteren op basis van de nieuwe Solvency II-berekeningen. In de praktijk betekent dit dat de eerste solvabiliteitsratio's over boekjaar 2016 binnen 20 weken na afloop van dat boekjaar, dus uiterlijk halverwege mei 2017, zullen worden gepubliceerd.
DNB zal voor 1 juni van dit jaar van grote en middelgrote verzekeraars de Solvency II-ratio's ontvangen van ultimo boekjaar 2014. Dit zullen de eerste formele Solvency II-rapportages zijn, waarbij de berekeningen zijn gebaseerd op de door de Europese Commissie op 17 januari jl. gepubliceerde gedelegeerde handelingen onder de Solvency II-richtlijn. Verzekeraars hoeven deze Solvency II-cijfers over boekjaar 2014 niet openbaar te maken.
Het is derhalve niet mogelijk om een overzicht te geven van de solvabiliteitsratio's onder Solvency II. De inschatting dat € 770 mln. tot € 1 mld. kapitaal benodigd is om aan een kapitaalsratio van 140–150% te komen onder Solvency II is deels gebaseerd op de verwachte implicaties van de recent tot stand gekomen detailregels onder de Solvency II-richtlijn en de Solvency II-berekeningen, die gebaseerd zijn op niet finale regelgeving. DNB zal in het kader van de beoordeling van de aanvraag van de verklaring van geen bezwaar (vvgb) de versterking van de solvabiliteitspositie betrekken.

De leden van de fractie van de PVV vernemen graag of er nog mogelijkheden tot verliescompensatie openstaan bij de verschillende entiteiten van het voormalige SNS REAAL en hoeveel belastingopbrengst de Staat hierdoor derft.

Er staan mogelijkheden tot verliescompensatie open bij de verschillende entiteiten van SNS REAAL. Met name bij levensverzekeraar SRLEV zijn in de afgelopen jaren commerciële (op basis van de International Financial Reporting Standards, IFRS) verliezen gemaakt terwijl fiscaal sprake is geweest van belastbare winsten; dit vanwege de verschillen in de commerciële en fiscale winstbepaling. In de toekomst kunnen deze commerciële (IFRS) verliezen naar verwachting fiscaal verrekend worden. Bij de verkoop van REAAL zal de fiscale eenheid tussen verzekeringsgroep REAAL en SNS Bank opgeheven worden. Dit betekent dat in dat geval eventuele toekomstige fiscale winsten van SNS Bank niet meer gecompenseerd kunnen worden met nog te verrekenen commerciële (IFRS) verliezen binnen verzekeringsgroep REAAL. Het laat zich moeilijk voorspellen in hoeverre de commerciële (IFRS) verliezen fiscaal verrekend kunnen worden binnen de verzekeringsonderdelen, omdat dit mede afhankelijk is van het te behalen rendement op de beleggingen.

De leden van de fracties van de VVD, de PvdA, de SP en D66 vragen om een toelichting op de verpanding van tegoeden van de verzekeraar aan de bank en vragen naar het aangekondigde onderzoek.

In de zomer van 2013 werd ik door het bestuur op de hoogte gebracht van de vanwege marktomstandigheden verslechterde solvabiliteit van verzekeringsgroep REAAL. Daarnaast moesten de jaarrekeningen van 2012 van SNS REAAL holding en haar dochters door mij als aandeelhouder worden goedgekeurd, omdat dit vanwege de nationalisatie was uitgesteld. Om tot een oordeel te komen heb ik de solvabiliteitsproblematiek en de jaarcijfers met hulp van een door mij ingehuurde onafhankelijke accountant en financiële adviseurs laten analyseren. In het najaar zijn de resultaten hiervan met DNB besproken. Bij één van de besprekingen werden de negatieve implicaties van het pandrecht voor de solvabiliteitspositie geconstateerd. Vervolgens is direct gewerkt aan een oplossing

voor het geconstateerde probleem, waarna ik heb ingestemd met maatregelen om de beklemming op te kunnen heffen, waaronder een kapitaalinjectie vanuit SNS REAAL holding in de verzekeringsgroep die genoemd is in mijn brief aan uw Kamer van 18 december 2013.[5]
Hierna hebben NLFI en ik aan SNS REAAL gevraagd een feitenrelaas op te stellen hoe dit probleem heeft kunnen ontstaan. Dit heeft enige tijd in beslag genomen aangezien SNS REAAL ver terug in de archieven heeft moeten zoeken. In de Kamerbrief heb ik aangegeven dat na een eerste inventarisatie van dit relaas van mijn kant en die van NLFI de Auditdienst Rijk (ADR) is gevraagd nader onderzoek te doen. Op dit moment vindt overleg plaats met de ADR over de wijze waarop dat onderzoek het best kan worden uitgevoerd. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar het betrekken van een externe deskundige partij bij het onderzoek. Ik zal uw Kamer over de uitkomsten van het onderzoek informeren.

Voorwaardelijke verkoop REAAL

De leden van de fractie van de VVD vragen of het juridisch mogelijk was dat Anbang later in het biedingsproces is gestapt.

Zoals in de Kamerbrief is vermeld, heeft SNS REAAL het verkoopproces zodanig ingericht dat 86 partijen zijn uitgenodigd om een bieding te doen. Daarnaast stond het proces open voor andere partijen die niet waren aangeschreven. Anbang heeft zich later gemeld bij SNS REAAL, maar nam deel conform de procedure van het verkoopproces; er waren geen kritische termijnen verstreken.

De leden van de fractie van de SP vragen of de Minister het wenselijk acht REAAL te verkopen aan een verzekeraar die geen gecontroleerde jaarrekening heeft gepubliceerd.

Ten aanzien van de verkoop van REAAL door SNS REAAL heb ik een aantal criteria vastgelegd op basis waarvan NLFI en SNS REAAL eventuele biedingen op REAAL hebben beoordeeld. Deze criteria hadden als doel te waarborgen dat sprake was van een open, transparant en niet-discriminatoir verkoopproces en dienden aan te sluiten bij eerdere brieven aan de Kamer en bij hetgeen gebruikelijk is bij verkooptrajecten.
Een van de eisen die ik heb gesteld aan de bieders was «de zekerheid waarmee de bieder het bod daadwerkelijk kan financieren, waarbij onder meer in aanmerking wordt genomen de wijze van financieren uit eigen en/of vreemd vermogen; waarbij dat laatste dient te blijken uit bindende toezeggingen van vreemd vermogen verstrekkers ten tijde van het indienen van de bieding».
Er is niet als eis gesteld dat een bieder een gecontroleerde jaarrekening moet hebben gepubliceerd. Dit zou de groep in aanmerking komende bieders namelijk beperken en spanning opleveren met het vereiste van de Europese Commissie van een open, transparant en niet-discriminatoir verkoopproces. Uiteindelijk hebben SNS REAAL en Anbang een voorwaardelijke verkoopovereenkomst gesloten. Wanneer Anbang goedkeuring heeft van DNB en de Chinese toezichthouder kan de verkoop definitief plaatsvinden.

De leden van de fracties van de VVD, de PvdA en de SP vragen op welke manier de verkoop van REAAL aan Anbang bijdraagt aan het borgen van de belangen van de verzekerden en werknemers, welke waarborgen daarvoor zijn en welke afspraken daarover zijn gemaakt.

[5] Kamerstuk 33 532, nr. 31

Anbang heeft aangegeven ervoor te zullen zorgen dat verzekeringsgroep REAAL een solvabiliteitsratio van 140–150% zal hebben onder Solvency II. Dit betekent dat de verzekeringsgroep met een verstevigde solvabiliteitspositie aan de start van Solvency II (per 1 januari 2016) zal verschijnen. Deze verstevigde positie is positief voor de verzekeringsgroep, haar personeel en voor de polishouders van de verzekeringsdochters van REAAL NV.
De uiteindelijke kapitaalinjectie en doelratio onder Solvency II is onderdeel van de beoordeling door DNB van de vvgb-aanvraag van Anbang.[6] De verzekeringsgroep REAAL en de individuele verzekeraars blijven onder toezicht staan van DNB. Zij zullen daarom moeten blijven voldoen aan de eisen uit de Wft. Net als elke andere koper van een verzekeringsgroep in Nederland zal Anbang zich aan de relevante Nederlandse wet- en regelgeving moeten houden.

De leden van de PvdA stellen dat voor hen leidend is dat de opgebouwde rechten van pensioenspaarders en andere verzekerden goed worden beschermd. In dat licht vragen deze leden of meer bekend is over de strategie van Anbang.

Evenals andere in Nederland gevestigde verzekeraars die in eigendom zijn van een buitenlandse partij, zal ook verzekeringsgroep REAAL zich moeten houden aan de Nederlandse en Europese wet- en regelgeving ten aanzien van verzekeraars. Eveneens blijven de bestaande afspraken en gedragscodes, zoals bijvoorbeeld de Code verzekeraars en het flankerend beleid ten aanzien van beleggingsverzekeringen, van toepassing op verzekeringsgroep REAAL. Met de investering die Anbang in het kader van de aankoop van REAAL doet, wordt de solvabiliteitspositie van verzekeringsgroep REAAL verbeterd, hetgeen een positieve uitwerking heeft op de belangen pensioenspaarders en andere verzekerden. Via deze aankoop kan Anbang zich diversifiëren en haar afhankelijkheid van de Chinese markt verminderen. Het biedt bovendien een goed platform om de Nederlandse en Europese markt te betreden.

De leden van de fractie van de SP vragen of kan worden aangeven wat er na de verkoop met de claims van gedupeerden van de zogenaamde woekerpolissen zal gebeuren.

In de positie van polishouders die procedures zijn gestart in verband met hun beleggingsverzekering verandert niets.
Voor de goede orde zij opgemerkt dat de Staat noch SNS REAAL garanties heeft afgegeven aan Anbang ten aanzien van de beleggingsverzekeringen.

De leden van de fracties van de PVV en de SP vragen naar het toezicht op REAAL na de overname door Anbang.

De individuele verzekeraars van REAAL NV blijven onder toezicht staan van DNB. Ook onder de vleugels van Anbang zullen deze verzekeraars zich net als andere verzekeraars dienen te houden aan de in Nederland van toepassing zijnde wet- en regelgeving en gedragscodes. Vanwege het feit dat REAAL NV een verzekeringsholding is, houdt DNB aanvullend toezicht op de verzekeraars van REAAL NV. Vanaf 2016 zal DNB ook (groeps)toezicht houden op REAAL NV.

[6] Een van de wettelijke criteria luidt: DNB verleent een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 3:95, eerste lid, tenzij (...) d: de financiële onderneming als gevolg van de gekwalificeerde deelneming niet zal kunnen blijven voldoen aan de prudentiële regels die ingevolge deze wet zijn gesteld.

De leden van de fractie van de VVD vragen welke afspraken zijn gemaakt dat REAAL NV binnen de Anbang-groep als zelfstandige eenheid zal blijven voortbestaan.

De verzekeringsgroep REAAL en de individuele verzekeraars blijven onder toezicht staan van DNB. REAAL zal zich ook onder de vleugels van Anbang net als andere verzekeringsgroepen dienen te houden aan de in Nederland van toepassing zijnde wet- en regelgeving en gedragscodes.

De leden van de VVD-fractie vragen naar de gevolgen voor Actiam (SNS Asset Management).

De aandelen in REAAL NV zullen worden overgedragen aan Anbang bij het definitief worden van de verkoop. Actiam is een 100% dochter van REAAL NV en is als zodanig, net als de overige dochters van REAAL NV, betrokken in de verkoop. Bij de verkoop verandert REAAL NV van aandeelhouder, maar blijft het aan REAAL NV om beslissingen te nemen ten aanzien van haar dochterondernemingen en aan het bestuur van Actiam om beslissingen te nemen ten aanzien van haar onderneming.

De leden van de fractie van de VVD vragen wat de invloed op het verkoopproces en de uiteindelijke prijs is geweest van de termijn van de Europese Commissie waarbinnen verzekeringsgroep REAAL verkocht moest zijn.

Voor de goedkeuring van de staatssteun aan SNS REAAL in het kader van de nationalisatie zijn afspraken gemaakt met de Europese Commissie en met SNS REAAL over de maatregelen die SNS REAAL dient uit te voeren in het kader van haar herstructurering. Eén van deze maatregelen betrof de voortvarende uitvoering van een open en transparant verkoopproces van REAAL. Gelet op deze afspraak is SNS REAAL het verkooptraject gestart, hetgeen heeft geresulteerd in de voorwaardelijke verkoop van REAAL aan Anbang. Deze is voor afloop van de termijn van de Europese Commissie tot stand gekomen, zodat mijns inziens van een negatieve invloed op de prijs door bijvoorbeeld tijdsdruk geen sprake is geweest. Bovendien zou het verkopen van REAAL op een later moment mijns inziens niet tot een betere uitkomst hebben geleid.

De leden van de fractie van de SP hebben gevraagd hoe de betrokkenheid van DNB eruitzag bij de verkoop en waarom het nog zo lang moet duren voor de DNB kan instemmen. De leden van de fractie van de VVD hebben geïnformeerd aan welke termijn de Chinese toezichthouder zich moet houden voor de vvgb en hoe lang deze beoordeling gaat duren.

Voor het verwerven van een 100% belang in onder andere de verzekeringsdochters van REAAL dient Anbang een verklaring van geen bezwaar (vvgb) aan te vragen bij DNB. Anbang is verplicht om tijdig de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde (en in Europees verband geharmoniseerde) informatie aan te leveren. Op basis van die informatie zal DNB beoordelen of voor de overname van REAAL door Anbang een vvgb kan worden verleend. Het is de verwachting dat het proces bij de Chinese toezichthouder gelijk zal oplopen met het proces bij DNB.
Het is de normale gang van zaken dat een vvgb-aanvraag wordt ingediend nádat de kopende en verkopende partij onderling tot een overeenkomst zijn gekomen. De beoordeling kan uiteraard pas aanvangen nadat de aanvraag is gedaan. DNB is in haar rol als prudentieel toezichthouder op SNS REAAL tijdens het verkoopproces wel telkens geïnformeerd over de ontwikkelingen en voortgang.

Opbrengst verkoop REAAL

De leden van de PVV-fractie vragen of er een overzicht kan worden gegeven van het verloop van de boekwaarde van REAAL NV van het moment van de nationalisatie en de sluiting van de koopovereenkomst (met ontbindende voorwaarde).

De boekwaarde is sinds de nationalisatie als volgt veranderd:
- per 31/12/2012: € 2,9 mld.;
- per 31/12/2013: € 2,6 mld.;
- per 30/6/2014: € 2,4 mld.;
- per 31/12/2014: ongeveer € 2 mld[7].

Deze verslechtering van de boekwaarde is voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten van REAAL NV in de tussenliggende periode.

De leden van de D66-fractie vragen of er nader ingegaan kan worden op het verschil tussen de deelneming die SNS REAAL holding houdt in REAAL NV met een boekwaarde van € 2,4 miljard en de boekwaarde volgens IFRS per 31 december 2014 van € 2 miljard en of het bod van Anbang nader te relateren is aan de huidige boekwaarde?

Het verschil tussen beide waarden is het peilmoment. Deze boekwaarde was op 30/6/2014 € 2,4 mld. en op 31/12/2014 ongeveer € 2 mld. Het bod wordt door Anbang daarom ook gerelateerd aan de meest recente boekwaarde van de onderneming.

De leden van de fractie van de VVD vragen naar de reden voor de grote verschillen tussen het bod van Anbang, de op het moment van de nationalisatie verwachte opbrengst en de boekwaarde.

Ten tijde van de nationalisatie op 1 februari 2013 heeft de adviseur van de Staat op basis van een analyse van vergelijkbare, aan de beurs genoteerde verzekeraars een grove inschatting gemaakt van de marktwaarde van REAAL. De voorlopige conclusie van die analyse was dat gezien de winstgevendheid van REAAL de opbrengst ongeveer de helft van de boekwaarde zou bedragen en dus voldoende zou moeten zijn om een overbruggingslening van de Staat met een omvang van € 1,1 mld. af te lossen, in de wetenschap dat de werkelijke waarde alleen door middel van een verkoopproces met zekerheid kan worden vastgesteld. Deze conclusie werd bevestigd door SNS REAAL op basis van voorlopige indicaties die zij van potentiële kopers van REAAL had ontvangen.
Indertijd werd er vanuit gegaan dat verzekeringsgroep REAAL voldoende gekapitaliseerd was. Zoals ik in de Kamerbrief heb aangegeven is de gerapporteerde solvabiliteit (Solvency I) gedaald van 176% per Q4 2012 naar 156% per Q3 2014. Daarnaast is de solvabiliteitspositie van verzekeringsgroep REAAL in het vierde kwartaal van 2014 verder gedaald van 156% naar 136% volgens de huidige Wft-eisen (Solvency I). Dit is omgerekend € 600 mln. aan kapitaal. Bovendien is de door de toezichthouders en de markt vereiste solvabiliteit hoger dan waarmee bij de nationalisatie rekening werd gehouden door de invoering van Solvency II per 1 januari 2016. Een koper zal het kapitaal moeten aanvullen en daarom een solvabiliteitstekort in mindering op de koopprijs brengen. Zoals ik in de Kamerbrief heb vermeld, is Anbang van plan verzekeringsgroep REAAL te herkapitaliseren tot een solvabiliteit van 140%-150% onder Solvency II. Dit vergt naar verwachting van Anbang een kapitaalinjectie van € 770 mln. – € 1 mld.

---

[7] De boekwaarde ultimo 2014 is nog niet formeel vastgesteld. De in de Kamerbrief van 16 februari jl. weergegeven boekwaarde ultimo 2014 is conform het bedrag dat de basis vormt voor het prijsaanpassingsmechanisme dat is afgesproken met Anbang.

De leden van de fracties van D66, de PVV en de VVD vragen om een nadere toelichting op het prijsaanpassingsmechanisme dat met Anbang overeen is gekomen.

Zoals ik in de Kamerbrief heb vermeld, is een voorlopige verkoopovereenkomst met Anbang getekend. Het eigendom in REAAL NV wordt pas overgedragen nadat de toezichthouders hun goedkeuring hebben verleend, naar verwachting in het derde kwartaal van dit jaar. Een prijsaanpassingsmechanisme is afgesproken om rekening te houden met mogelijke schommelingen in het eigen vermogen in deze periode. Dit mechanisme vergelijkt de hoogte van het eigen vermogen op 30 juni 2015 met die van eind 2014 en verrekent het verschil op de wijze zoals beschreven in de Kamerbrief. Het is niet mogelijk om een inschatting te maken van de kans dat deze positieve of negatieve ontwikkelingen zich daadwerkelijk zullen voordoen. Immers, het eigen vermogen van een verzekeraar wordt door vele factoren bepaald (denk hierbij aan markt- en renteontwikkelingen, ontwikkelingen in de Nederlandse verzekeringsmarkt, etc.). Overigens heeft REAAL haar rente- en marktrisico op de balans al wel aanzienlijk verlaagd.

Verplaatsing SNS Bank

De leden van de fractie van de VVD vragen wat de planning voor de privatisering van SNS Bank is, op welk termijn SNS Bank gereed kan zijn voor privatisering en welke voorwaarden daaraan worden gesteld.

Er is een belangrijke stap gezet in de verkoop van REAAL. Nadat de verkoop van REAAL daadwerkelijk is gerealiseerd, zal NLFI mij adviseren over de verkoop van SNS Bank. Ik zal de Kamer voordat ik onomkeerbare stappen neem informeren over mijn plannen met SNS Bank. Voor de privatisering van SNS Bank gelden dezelfde voorwaarden als voor de privatisering van de andere tijdelijke deelnemingen in financiële instellingen. SNS Bank kan naar de markt wanneer de financiële sector voldoende stabiel is, er voldoende interesse is in de markt en de onderneming er klaar voor is. Het streven hierbij is zo veel als mogelijk van de totale kapitaaluitgaven door de Staat terug te verdienen.

De leden van de fractie van de VVD vragen, kort gezegd, waarom het nodig is om de bank onder de Staat te plaatsen.

De reden dat SNS Bank direct onder de Staat wordt geplaatst, is om negatieve consequenties voor SNS Bank als gevolg van de lage verkoopopbrengst van REAAL op te heffen.
De Staat is via NLFI eigenaar van SNS REAAL holding. SNS REAAL holding is op haar beurt de moedermaatschappij van SNS Bank en REAAL NV. Doordat REAAL NV wordt verkocht tegen een lager bedrag dan de boekwaarde, lijdt SNS REAAL holding een boekverlies. Conform de toezichtregels moet SNS Bank haar moedermaatschappij SNS REAAL holding mee consolideren. Dit betekent dat voor het bepalen van de kapitaalpositie de balans van SNS REAAL holding en SNS Bank als het ware als één balans moeten worden gezien. Hoewel SNS Bank zelf ruim gekapitaliseerd is (Common Equity Tier 1 ratio van circa 16%), zou door het boekverlies als gevolg van de verkoop van REAAL de geconsolideerde kapitaalratio van SNS REAAL holding en SNS Bank tezamen verslechteren. Hierdoor zou het voor SNS Bank moeilijker worden om haar kapitaalpositie op de kapitaalmarkt te versterken, bijvoorbeeld in het kader van de leverage ratio van 4% en de eisen van de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD).
Door het verplaatsen van SNS Bank naar een positie direct onder de Staat is het niet langer noodzakelijk dat SNS Bank de holding mee consolideert.

Daarmee werkt ook het negatieve gevolg van het boekverlies van SNS REAAL holding voor de geconsolideerde kapitaalpositie niet langer door op SNS Bank.

De leden van de fracties van de PvdA en de VVD vragen naar de bepaling van de marktwaarde waartegen SNS Bank van de holding zal worden gekocht.

Om SNS Bank te kunnen verplaatsen onder de Staat, is het nodig dat de Staat SNS Bank koopt van SNS REAAL holding. De verplaatsing zal zijn beslag krijgen nadat de verzekeraar is verkocht. De Staat zal SNS Bank dan aankopen tegen marktwaarde. De precieze marktwaarde wordt bepaald in overleg met SNS REAAL holding en de Europese Commissie op basis van een waardering van een deskundige. De Europese Commissie zal geen bezwaar tegen de prijs moeten hebben om te voorkomen dat sprake is van staatssteun bij de aankoop van SNS Bank. Stichting NLFI heeft reeds een eerste inschatting van de marktwaarde van SNS Bank laten maken door adviseur Macquarie Capital. Macquarie Capital schat de marktwaarde tussen € 2,5 mld. en € 2,9 mld. De precieze termijn waarbinnen de marktwaarde definitief wordt vastgesteld en SNS Bank metterdaad zal worden verplaatst, is op dit moment lastig aan te geven. Deze is mede afhankelijk van de ontwikkelingen met betrekking tot de verkoop van de verzekeraar, de verplaatsing van de bank zal namelijk niet eerder plaatshebben dan nadat de verzekeraar is verkocht. De definitieve verkoop van de verzekeraar is voorzien voor het derde kwartaal van 2015.

De leden van de fractie van de VVD geven aan dat SNS Bank buiten de holding wordt geplaatst om onder meer aan de leverage ratio van 4% te voldoen en vragen of de verhoging van de leverage ratio van SNS Bank daarmee wordt betaald uit publieke middelen.

Het is van belang te onderstrepen dat met de verplaatsing van SNS Bank naar een positie onder de Staat geen belastinggeld in SNS Bank wordt gestopt. De reden voor de verplaatsing is het doorbreken van de consolidatie tussen SNS Bank en SNS REAAL holding, zoals hiervoor toegelicht.

De leden van de fractie van de VVD vragen naar de procedure voor het verkrijgen van de verklaring van geen bezwaar van de ECB voor de verwerving van SNS Bank door de Staat.

De Staat heeft op dit moment een vvgb voor het houden van een middellijke, gekwalificeerde deelneming (via NLFI en SNS REAAL holding) in SNS Bank. Als SNS Bank rechtstreeks onder de Staat wordt verplaatst, zal de Staat een vvgb moeten hebben voor het houden van een onmiddellijke, gekwalificeerde deelneming. Op grond van de Verordening Bankentoezicht[8] is de Europese Centrale Bank (ECB) exclusief bevoegd om over het verlenen van een vvgb te besluiten. Een dergelijk besluit wordt voorbereid door DNB. Thans wordt, in overleg met DNB, de formele aanvraag van de vvgb door de Staat voorbereid. Er heeft tevens overleg plaatsgevonden tussen DNB en de ECB over de voorgenomen aanvraag. Zodra de aanvraag is ingediend, geldt een wettelijke termijn voor de beoordeling. De besluitvormingsprocedure mag volgens de richtlijn kapitaalvereisten[9] niet langer beslaan dan 60 werkdagen. Binnen die

[8] Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen (PbEU 2013, L 287).
[9] Artikel 22, tweede lid, richtlijn 2013/36/EU (richtlijn kapitaalvereisten).

termijn moet DNB een ontwerpbesluit opstellen dat zij aan de ECB zendt voor de definitieve besluitvorming. DNB stelt het ontwerpbesluit op binnen maximaal 45 werkdagen na het indienen van de aanvraag. Vervolgens rest tenminste 15 werkdagen voor de beoordeling door de ECB. Binnen deze termijn bestaat er overigens eenmalig de mogelijkheid om aanvullende informatie op te vragen, waardoor de termijn maximaal 30 dagen verlengd kan worden. Wanneer er geen verlenging van de termijn vanwege aanvullend benodigde informatie heeft plaatsgehad, dan zal de ECB binnen 60 dagen moeten besluiten. Indien de ECB dat niet doet, dan wordt de vvgb geacht te zijn verleend door de ECB.

De leden van de fractie van de VVD vragen naar het standpunt van de Europese Commissie over de aankoop van SNS Bank tegen marktwaarde.

Er heeft in de afgelopen periode intensief overleg plaatsgevonden met de Europese Commissie, onder meer over de verplaatsing van SNS Bank onder de Staat. Zoals ik in de Kamerbrief heb aangegeven, heeft de Europese Commissie informeel aangegeven de koop van SNS Bank tegen marktwaarde niet als staatssteun te zien. Er bestaat geen verplichting om de Europese Commissie om een formeel standpunt dienaangaande te vragen, de keuze is aan de lidstaat.

Ontmanteling SNS REAAL holding

De leden van de fracties van D66, de PvdA en de VVD hebben enkele vragen gesteld over de ontmanteling van SNS REAAL holding na verkoop van REAAL en na verplaatsing van SNS Bank. De leden van de fracties van D66 en de VVD willen weten welke activa SNS REAAL holding dan nog heeft en waarop de opbrengst van € 2,1 mld. na ontmanteling van SNS REAAL holding is gebaseerd. De leden van de fractie van de PvdA willen weten wanneer de ontmanteling van SNS REAAL holding naar verwachting is afgerond.

In de Kamerbrief is voor de eerste schatting van de opbrengst van de ontmanteling van SNS REAAL holding uitgegaan van de balans van 30 juni 2014. De activa van SNS REAAL holding bestonden op dat moment uit (zie ook onderstaande balans vóór verkoop en verplaatsing):
– deelnemingen in REAAL (boekwaarde van € 2,4 mld.) en SNS Bank (€ 2,8 mld.);
– achtergestelde interne leningen aan REAAL NV (€ 207 mln.), levensverzekeraar SRLEV (€ 95 mln.) en SNS Bank (€ 40 mln.);
– een belang in Van Lanschot (€ 40 mln.);
– kasmiddelen (€ 47 mln.); en
– overige activa (€ 73 mln.; waaronder latente belastingvorderingen).

Als gevolg van de verkoop van REAAL en de verplaatsing van SNS Bank zullen de activa van SNS REAAL holding wijzigen. De verkoop van REAAL zal tot een kasinstroom leiden van € 150 mln. en de aflossing van het nominale bedrag van de achtergestelde interne leningen aan REAAL en SRLEV.[10] De verplaatsing van SNS Bank onder de Staat voor – stel – € 2,7 mld. (het midden van de eerste schatting van de marktwaarde van € 2,5 mld. – € 2,9 mld.), waarbij € 1,1 mld. van de aankoopprijs van SNS Bank wordt verrekend met de door de Staat verstrekte overbruggingslening van € 1,1 mld., zal tot een vordering van SNS REAAL holding op de Staat leiden van € 1,6 mld. (namelijk de aankoopprijs van SNS Bank van € 2,7 mld. minus de overbruggingslening van € 1,1 mld.)

[10] Zoals ik in de Kamerbrief heb opgemerkt, is een prijsaanpassingsmechanisme afgesproken, waardoor de verkoopprijs nog hoger of lager kan uitvallen. Bij de beantwoording van deze vragen wordt er eenvoudigheidshalve vanuit gegaan dat de verkoopprijs niet verandert.

De activa van SNS REAAL holding zullen dan bestaan uit (zie ook onderstaande balans ná verkoop en verplaatsing):
– een vordering op de Staat (€ 1,6 mld.);
– kasmiddelen (€ 499 mln., namelijk aankoopprijs REAAL van € 150 mln. plus aflossing achtergestelde leningen van € 302 mln. plus kasmiddelen van € 47 mln.);
– een achtergestelde interne lening aan SNS Bank (€ 40 mln.);
– een belang in Van Lanschot (€ 40 mln.); en
– overige activa (€ 73 mln.).

De totale activa van SNS REAAL holding bedragen na verkoop van REAAL en na verplaatsing van SNS Bank ongeveer € 2,25 mld. (in de Kamerbrief afgerond tot € 2,3 mld.).
Na verrekening van de aankoopprijs van SNS Bank met de overbruggingslening van de Staat aan SNS REAAL holding, heeft SNS REAAL holding nog ongeveer € 200 mln. schulden, onder andere een rekening-courant schuld en pensioenverplichtingen. Dit zou betekenen dat er nog maximaal € 2,1 mld. resteert voor de aandeelhouder (inclusief de vordering van € 1,6 mld. op de Staat). Op dit moment kan niet met zekerheid worden gezegd wanneer de ontmanteling van SNS REAAL holding zal zijn afgerond. Eerst zal de verkoop van REAAL definitief moeten worden en vervolgens zal SNS Bank onder de Staat moeten worden verplaatst. Daarna zal SNS REAAL holding haar schulden en eventuele overige verplichtingen moeten voldoen. De ontmanteling zal naar verwachting een paar jaar duren.

Enkelvoudige balans SNS REAAL holding vóór verkoop REAAL en verplaatsing SNS Bank (op basis van balans van 30/6/2014)

Activa	Bedrag (€mln.)	Passiva	Bedrag (€mln.)
Deelneming in REAAL NV	2.400	Eigen vermogen	4.402
Deelneming in SNS Bank	2.800	Overbruggingslening	1.100
Achtergestelde interne lening aan:		Overige passiva (rekening-courant, pensioenverplichting)	200
– REAAL NV	207		
– SRLEV	95		
– SNS Bank	40		
Belang in Van Lanschot	40		
Kasmiddelen	47		
Overige activa	73		
Totale activa	5.702	Totale passiva	5.702

Enkelvoudige balans SNS REAAL holding ná verkoop REAAL en verplaatsing SNS Bank (op basis van balans van 30/6/2014)

Activa	Bedrag (€mln.)	Passiva	Bedrag (€mln.)
Vordering op Staat	1.600	Eigen vermogen	2.052
Kasmiddelen	499	Overige passiva (rekening-courant, pensioenverplichting)	200
Achtergestelde interne lening aan:			
– SNS Bank	40		
Belang in Van Lanschot	40		
Overige activa	73		
Totale activa	2.252	Totale passiva	2.252

Budgettaire consequenties

De leden van de fracties van de PVV, de SP en de VVD hebben enkele vragen over de gedane investeringen in SNS REAAL en de geschatte opbrengsten. De leden van de fracties van de PVV en de SP vragen naar

de kosten. De leden van de fractie van de VVD vragen de onzekerheid omtrent de geschatte opbrengsten te duiden.

Vooraf is het goed op te merken dat de Staat eigenaar is geworden van SNS REAAL als gevolg van de nationalisatie op 1 februari 2013 met het oog op de waarborging van de stabiliteit van het financiële stelsel. Er is dan ook geen sprake geweest van een aankoop van SNS REAAL. In het overzicht op pagina 16 van de Kamerbrief staan de totale investeringen van de Staat in SNS REAAL weergegeven.
In 2008 heeft de Staat € 750 mln. geïnvesteerd in Core Tier 1 Securities van SNS REAAL. In 2009 heeft SNS REAAL € 185 mln. van deze investering terugbetaald. Inclusief de verschuldigde boeterente van 50% heeft de Staat in het kader van de Core Tier 1 Securities € 848 mln. geïnvesteerd in SNS REAAL.
In het kader van de nationalisatie van SNS REAAL op 1 februari 2013 heeft de Staat € 2,2 mld. geïnvesteerd in SNS REAAL; € 300 mln. ten goede aan SNS REAAL holding en € 1,9 mld. ten goede aan SNS Bank. Van de € 300 mln. aan SNS REAAL holding is eind 2013 € 250 mln. doorgezet aan REAAL NV om de negatieve ontwikkeling van de solvabiliteit bij de verzekeringstak op te vangen. Eveneens in het kader van de nationalisatie heeft de Staat een overbruggingslening van € 1,1 mld. verstrekt aan SNS REAAL holding en heeft zij een kapitaalinjectie van € 500 mln. in de afgescheiden vastgoedtak Propertize gedaan. Deze investeringen met een totaal van € 4,648 mld. (€ 3,548 mld. kapitaal en € 1,1 mld. lening) heeft de Staat reeds gedaan.
De verkoop van REAAL aan Anbang zal niet tot een investering van de Staat leiden, maar de verplaatsing van SNS Bank tegen marktwaarde onder de Staat wel. Een eerste inschatting van de marktwaarde van SNS Bank is € 2,5 – € 2,9 mld. Als wordt verondersteld dat de marktwaarde van SNS Bank € 2,7 mld. bedraagt en de Staat SNS Bank voor dit bedrag koopt van SNS REAAL holding, waarbij € 1,1 mld. van het bedrag wordt verrekend met de eerder door de Staat verstrekte overbruggingslening, dan krijgt SNS REAAL holding nog € 1,6 mld. van de Staat. De totale investering zal dan € 6,248 bedragen.
Wat betreft de opbrengsten geldt het volgende. Naar aanleiding van de nationalisatie van SNS REAAL heeft de Staat de bancaire sector een resolutieheffing van € 1 mld. opgelegd om bij te dragen in de kosten. De overige opbrengsten zijn nog met hoge onzekerheid omgeven, omdat deze nog niet zijn gerealiseerd; een bandbreedte is niet te geven. Voorzichtigheidshalve wordt daarom in de Kamerbrief gesproken over geschatte opbrengsten met hoge onzekerheid. Als gezegd, een eerste schatting van de marktwaarde van SNS Bank bedraagt € 2,5 – € 2,9 mld. De daadwerkelijke opbrengst van SNS Bank zal echter afhangen van het resultaat van de privatisering. Dit kan in de bandbreedte van € 2,5 – € 2,9 mld. vallen, maar dit kan ook hoger of lager worden. Bij de afsplitsing van Propertize van SNS Bank heeft de Staat een kapitaalinjectie van € 500 mln. gedaan. Dit is ook het bedrag dat wordt terug verwacht, nadat de afbouw van de vastgoedportefeuille is afgerond. Het daadwerkelijke bedrag kan echter ook hoger of lager worden, afhankelijk van de voorspoedigheid waarmee de portefeuille kan worden afgebouwd. De opbrengst van de ontmanteling van SNS REAAL holding hangt van verschillende factoren af. Eén van deze factoren is de daadwerkelijke opbrengst van de verkoop van REAAL. Vanwege het prijsaanpassingsmechanisme kan de opbrengst hoger of lager worden dan € 150 mln. voor de deelneming in REAAL en € 302 mln. voor aflossing van de achtergestelde interne leningen. Andere factoren zijn de schulden en eventuele overige verplichtingen van SNS REAAL holding. De schulden van SNS REAAL holding bedragen momenteel ongeveer € 200 mln. Hoewel er thans geen aanleiding voor is, kan niet worden uitgesloten dat SNS REAAL holding met nieuwe verplichtingen te maken krijgt. De totale geschatte

opbrengsten worden daarmee € 6,3 mld (€ 1 mld. resolutieheffing en € 5,3 mld. geschatte opbrengsten voor SNS Bank, Propertize en SNS REAAL holding met hoge onzekerheid).
Per saldo resteert dan € 52 mln., maar – als gezegd – met hoge onzekerheid zowel naar boven als naar beneden voor wat betreft de opbrengsten van SNS Bank, Propertize en SNS REAAL holding.

Nationalisatie SNS REAAL

De leden van de fractie van de VVD hebben gevraagd hoe destijds bij de nationalisatie de hoogte van de kapitaalinjectie is bepaald, waarom deze uiteindelijk te laag is ingeschat en zij hebben geïnformeerd of de gevolgen van de model- en parameteraanpassing bekend waren op het moment van nationalisatie. De leden van de fractie van de PvdA hebben geïnformeerd of er noodzaak was om ook de kapitaalpositie van REAAL te versterken bij de nationalisatie van SNS REAAL en in hoeverre bij de herkapitalisatie van SNS REAAL is meegewogen dat model- en parameteraanpassingen bij verzekeraars zouden leiden tot een forse verlaging van de solvabiliteitsratio van REAAL.

De berekening van de benodigde herkapitalisatie van SNS REAAL ten tijde van de nationalisatie is gebaseerd op een grondige analyse van DNB. Hierbij heeft DNB breder gekeken naar mogelijke risico's binnen SNS REAAL, waaronder ook de verzekeringstak. Op basis van deze analyse is DNB tot de conclusie gekomen dat de verzekeringstak ten tijde van de nationalisatie adequaat gekapitaliseerd was. Wel heeft DNB destijds gewezen op een aantal toekomstige onzekerheden die de kapitaalpositie van de verzekeraar zouden kunnen raken. DNB heeft aangegeven dat factoren die deze onzekerheid veroorzaken bijvoorbeeld zijn het dossier «beleggingsverzekeringen», krimp van levenmarkt, verandering in sterftetafels, renteontwikkeling en de uitwerking van Solvency II. Deze onzekerheden, welke onder andere in model- parameteraanpassingen tot uiting komen, hebben zich na de nationalisatie grotendeels gematerialiseerd. Daarnaast zijn er modelaanpassingen voortgekomen uit het reguliere proces, waarbij de gehanteerde parameters worden herijkt. De uitkomsten hiervan worden jaarlijks gecertificeerd door een externe actuaris en de externe accountant.

De leden van de fractie van de PvdA hebben gevraagd in hoeverre DNB toezicht heeft gehouden op het borgen van voldoende solvabiliteit van de verzekeraar. Daarnaast hebben zij gevraagd naar het oordeel van de Minister van Financiën over het gevoerde toezicht op de verzekeraar REAAL en de bank SNS, mede gezien het beeld dat ontstaat dat de verzekeraar de holding financierde in aanloop naar en om de nationalisatie van SNS REAAL te voorkomen. Verder hebben deze leden geïnformeerd of de verzekerden niet de dupe dreigen te worden van de bijna ondergang van de bank.

In de aanloop naar de nationalisatie heeft DNB gezien de verslechterende financiële positie van SNS Bank verscherpt toezicht gehouden op de gevolgen hiervan voor de verzekeringsgroep REAAL. Een verzekeraar dient op grond van de wet doorlopend te voldoen aan de geldende solvabiliteitseisen. Het idee hierachter is dat verzekerden worden beschermd. Alleen het kapitaal van een verzekeraar dat niet nodig is om te voldoen aan (toekomstige) solvabiliteitseisen kan worden doorgezet naar haar moedermaatschappij. Het is primair een zaak van een financiële onderneming om te kijken of zij ruimte heeft om financiële middelen van een verzekeraar door te zetten naar zijn moedermaatschappij. DNB houdt toezicht. DNB zal als prudentieel toezichthouder altijd zorgvuldig moeten kijken naar de gevolgen van het potentieel doorzetten van financiële

middelen van een verzekeraar naar zijn moedermaatschappij voor de soliditeit van de verzekeraar in kwestie. Op het moment dat een verzekeraar niet langer dreigt te voldoen aan de geldende solvabiliteitseisen, dan moet de financiële instelling DNB waarschuwen. DNB houdt verscherpt toezicht wanneer de solvabiliteitspositie van een verzekeraar onder druk komt te staan.

Overig

De leden van de fractie van de VVD willen weten wat de gevolgen voor het bedrijf en de zes miljoen polishouders waren geweest indien er geen koper was gevonden voor REAAL. Daarbij vragen ze zich af wat wordt bedoeld met de zinsnede «zonder de versterking van haar kapitaalspositie zou de instelling geen langetermijnperspectief hebben».

Verzekeringsgroep REAAL voldoet momenteel aan de solvabiliteitseisen onder de Wft (Solvency I). Per eind december 2014 bedroeg de solvabiliteitsratio van de verzekeringsgroep ongeveer 136% onder Solvency I. De solvabiliteitsratio van levensverzekeraar SRLEV bedroeg ongeveer 141% onder Solvency I. Deze cijfers zijn nog niet door de accountant gecontroleerd.
Verzekeringsgroep REAAL heeft zelf als interne doelstelling een solvabiliteitsratio van 175%. Omdat de solvabiliteitsratio daar nu onder zit, heeft verzekeringsgroep REAAL verschillende risicoverminderende maatregelen moeten nemen om het risico van het doorbreken van de wettelijke minimumgrens van 100% te beperken. Dit zet de winstgevendheid onder druk («zonder risico geen rendement») en daarmee is de mogelijkheid voor een verbetering van de solvabiliteit afgenomen. Via een kapitaalversterking kan deze negatieve ontwikkeling beëindigd worden. Vandaar dat verzekeringsgroep REAAL zonder versterking van haar kapitaalpositie geen langetermijnperspectief heeft.
Dit wil niet zeggen dat de uitkeringen van polishouders in gevaar zijn. Wanneer de verkoop alsnog niet doorgaat, zal verzekeringsgroep REAAL op een andere manier de solvabiliteitspositie moeten beschermen dan wel versterken.

De leden van de fractie van de PVV vragen om een geactualiseerde tijdschema met bijbehorende data van alle interventies omtrent SNS.

Hiervoor verwijs ik u naar de brief die ik uw Kamer heb gestuurd op 1 februari 2013 met betrekking tot de nationalisatie van SNS REAAL.[11] Na die datum hebben geen interventies van de Staat meer plaatsgevonden met betrekking tot SNS REAAL. Eind 2014 is, zoals reeds aangekondigd in de brief omtrent de nationalisatie van SNS REAAL, wel vastgoedtak Propertize (voorheen: «Property Finance») van SNS Bank afgesplitst.

De leden van de fractie van de PvdA vragen hoe het staat met de afwikkeling van Propertize en op grond waarvan ik op dit moment verwacht dat de afwikkeling van Propertize EUR 500 mln. oplevert.

In de Kamerbrief over de nationalisatie van SNS REAAL was reeds aangekondigd dat er door de Staat eigen vermogen zou worden ingebracht in Propertize (voorheen: «Property Finance»).[12] Deze kapitaalinjectie is uiteindelijk € 200 mln. lager uitgevallen dan voorzien bij de nationalisatie (€ 500 mln. in plaats van € 700 mln.). Het bedrag is als agio ingebracht direct na afsplitsing van Propertize van SNS Bank en voor overdracht aan NLFI. Dit is ook het bedrag dat ik weer terug verwacht

[11] Kamerstuk 33 532, nr. 1.
[12] Kamerstuk 33 532, nr. 1.

nadat de afbouw is afgerond. 2014 is het eerste jaar dat Propertize als zelfstandige organisatie de nieuwe afbouwtaak op zich heeft genomen. Er zijn strikte afspraken gemaakt over de snelheid en voorwaarden voor afbouw, waar NLFI als aandeelhouder scherp op toeziet. Uit de rapportages die ik ontvang, blijkt de afbouw goed op schema te liggen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem